

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

VEJ nr 9656 af 28/06/2016 (Gældende)

Vejledning om arbejdsskadesikring i forhold til forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsskadestyrelsen, j.nr. 2016-0001735

Vejledning om arbejdsskadesikring i forhold til forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger

Forord

Der er udarbejdet vejledninger af de kompetente danske myndigheder med ansvar for de forskellige kapitler i forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger ("forordningen"). De enkelte vejledninger er selvstændige enheder, der kan anvendes uafhængigt af hinanden.

Denne vejledning knytter sig til Afsnit III, kapitel 2 om ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme i forordningen.

Man skal være opmærksom på, at der i Pensionsstyrelsens vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring - Generel introduktion og fælles regler samt i Pensionsstyrelsens vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring - Lovvalg er beskrevet en række bestemmelser, som gælder for alle sociale sikringsordninger under ét, og som derfor skal anvendes sammen med de øvrige vejledninger. De nævnte vejledninger kan blandt andet findes på www.borger.dk.

Indledning

Kapitel 1. Personkreds

Kapitel 2. Geografisk anvendelsesområde

Kapitel 3. Lovvalg - i hvilket medlemsland er personen sikret?

Kapitel 4. Ydelser ved Arbejdsskade – hvilke ydelser har tilskadekomne ret til?

Retten til naturalydelser (artikel 36) og refusion mellem institutionerne (artikel 41)

Udgifter ved transport (artikel 37)

Ydelser i anledning af en erhvervssygdom, når den tilskadekomne person har været udsat for samme risiko i flere medlemslande (artikel 38)

Forværring af erhvervssygdom (Artikel 39)

Kapitel 5. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings opgaver efter forordningerne

Kompetente institution

Bopæls- og opholdsstedets institution

6. Procesbeskrivelser

Indledning

Den 1. maj 2010 trådte forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (forordningen) i kraft. Den anvendes sammen med forordning nr. 987/2009 om gennemførelse af forordningen (gennemførelsesforordningen). Forordningerne udgør et samlet regelsæt, som har status som lovregler i medlemslandene.

Forordningen indeholder en række fælles bestemmelser om generelle principper, om grundlæggende rettigheder og om hvilket lands lovgivning, der skal finde anvendelse. Disse regler gælder for alle typer af ydelser, der er omfattet af forordningen. Desuden er der en række specifikke regler, der knytter sig til de enkelte ydelsestyper.

Gennemførelsesforordningen indeholder først og fremmest regler om den praktiske, administrative gennemførelse af reglerne i forordningen, såsom regler om indgivelse af ansøgninger, behandling af disse og

kommunikation mellem medlemslandene. Herudover er der enkelte materielle regler i gennemførelsesforordningen.

I forbindelse med forordningen er der udarbejdet en nordisk konvention om social sikring, som trådte i kraft den 1. maj 2014. Konventionen henviser i det store og hele til reglerne i forordningen, men fraviger forordningen ved at indeholde et generelt refusionsafkald mellem de nordiske lande for afholdte udgifter til naturalydelser.

Kapitel 1. Personkreds

I artikel 2 i forordningen er det fastsat hvilke personer, der er omfattet af forordningen (personkredsen). Efter denne bestemmelse gælder forordningen for personer, der er statsborgere i et land, som er medlem af EU.

Danske statsborgere er således omfattet af forordningen, da Danmark er EU-medlem. EU-medlemskabet omfatter ikke Færøerne og Grønland, og forordningen forpligter derfor ikke selvstyret på Færøerne og i Grønland.

Forordningen gælder også for tredjelandsstatsborgere, det vil sige personer, der ikke er statsborgere i et EU-medlemsland, men på grund af Danmarks forbehold til Maastricht-traktaten, er Danmark ikke forpligtet til at anvende forordningen i forhold til tredjelandsstatsborgere.

Vedrørende personkredsen henvises i øvrigt til kapitel 3 i Pensionsstyrelsens vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring - Generel introduktion og fælles regler.

Kapitel 2. Geografisk anvendelsesområde

Forordningen finder anvendelse inden for EU-landene og de lande, der er omfattet som følge af Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen). Schweiz er tilknyttet EU gennem bilaterale aftaler.

EU- området omfatter følgende lande i Europa og oversøiske områder:

Azoerne (Portugal)
Balearerne (Mallorca, Ibiza)(Spanien)
Belgien
Bulgarien
Ceuta (Spanien)
Cypern (syd-ø)
Danmark
De Kanariske øer (Spanien)
Estland
Finland
Frankrig
Gibraltar (Storbritannien)
Grækenland
Guadeloupe (Frankrig)
Guyana (Frankrig)

Følgende lande/oversøiske territorier er ikke EU-lande:

Alderney (Storbritannien)
Anguilla (Storbritannien)
Arktiske territorier (Frankrig)
Aruba (Nederlandene)
Cayman Islands (Storbritannien)
Cypern (nord-ø)
De britiske antarktiske territorier (Storbritannien)
De Nederlandske Antiller (Nederlandene)
Det britiske territorium i det Indiske Ocean (Storbritannien)
Falkland øerne (Storbritannien)
Fransk Polynesien (Frankrig)
Færøerne (Danmark)
Grønland (Danmark)
Guernsey (Storbritannien)

Hebriderne (Storbritannien)	Isle of Man (Storbritannien)
Irland	Jersey (Storbritannien)
Isle of Wight (Storbritannien)	Jomfruøerne (Storbritannien)
Italien	Mayotte, Saint Pierre
Letland	Miquelon (Frankrig)
Litauen	Montserrat (Storbritannien)
Luxembourg	Ny Caledonien (Frankrig)
Madeira (Portugal)	Pitcairn (Storbritannien)
Malta	Sandwich øerne (Storbritannien)
Martinique (Frankrig)	Sct. Helena (Storbritannien)
Nederlandene	South Georgia (Storbritannien)
Polen	Turks & Caico Island (Storbritannien)
Portugal	Vatikanet
Reunion (Frankrig)	Wallis & Futuna øerne (Frankrig)
Rumænien	
Slovakiet	
Slovenien	
Spanien	
Storbritannien og Nordirland	
Sverige	
Tjekkiet	
Tyskland	
Ungarn	
Østrig	
Ålandsøerne (Finland)	
EØS- landene og Schweiz	
Norge	
Island	
Liechtenstein	
Schweiz	

Kapitel 3. Lovvalg - i hvilket medlemsland er personen sikret?

I forordningens afsnit II er fastsat regler, der afgør, hvilket lands sociale sikringslovgivning, der skal anvendes. Forordningens regler om lovvalg afgør, i hvilket medlemsland en vandrende arbejdstager er socialt sikret, men ikke om den pågældende har ret til ydelser efter lovgivningen i det kompetente land (sikringslandet). Lovvalgsreglerne udpeger alene det land, efter hvis lovgivning der kan være ret til ydelser eller pligt til betaling af bidrag m.v., mens retten til ydelser og pligten til at betale bidrag bestemmes af sikringslandets lovgivning. Lovvalget gælder for alle de sociale sikringsordninger, der er omfattet af forordningen, under ét.

Det betyder, at der i forhold til vandrende arbejdstagere og selvstændige først skal tages stilling til, hvilket lands lovgivning der skal anvendes, inden der kan træffes afgørelse om retten til ydelser.

Vedrørende lovvalg henvises i øvrigt til Pensionsstyrelsens vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring – Lovvalg.

3.1. Sikringslandet – ”det kompetente land”

Personer, som er omfattet af forordningen, er alene undergivet lovgivningen i ét medlemsland, også kaldet "det kompetente land" eller sikringslandet.

Der kan altså ikke samtidig anvendes to eller flere landes lovgivning for samme sociale sikringsordning eller ydelsestype. Der kan heller ikke samtidig anvendes ét lands lovgivning for visse sikringsordninger/ydelsestyper og et andet lands lovgivning for andre.

Når sikringslandet er udpeget ved anvendelse af lovvalgsreglerne, afgøres det efter reglerne i sikringslandets lovgivning, om der er ret til ydelser og pligt til at betale bidrag.

Hvis Danmark er sikringslandet, så er arbejdstageren arbejdsskadesikret i Danmark, og arbejdsgiveren skal tegne arbejdsulykkesforsikring i et forsikringsselskab hér i landet samt tilslutte sig Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det gælder også, selvom arbejdsgiveren bor i et andet medlemsland.

3.2. Hovedregel: Beskæftigelseslandets lovgivning

Udgangspunktet for erhvervsaktive personer er, at de er omfattet af lovgivningen i det land, hvor de er beskæftiget. Dette gælder uanset andre forhold som f.eks. hvor arbejdsgiveren eller den selvstændige virksomhed har hjemsted, hvor den beskæftigede bor inden for EU eller hvor der betales skat. Sikringslandet er altså det land, hvori en person rent fysisk har lønnet eller selvstændig beskæftigelse.

3.3. Undtagelser:

3.3.1. Arbejde på skib

En person, der udøver beskæftigelse om bord på et skib, er omfattet af lovgivningen i det land, hvis flag skibet fører. Hvis personen bor i det land, hvor arbejdsgiveren har hjemsted og lønnen udbetales herfra, så er personen dog omfattet af lovgivningen i bopælslandet, uanset skibets flag.

3.3.2. Offentligt ansatte

Offentligt ansatte er omfattet af lovgivningen i det medlemsland, i hvis forvaltning de er ansat. Personer, der arbejder for offentlige danske arbejdsgivere, er omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Det gælder også, selv om arbejdet udføres i andet land end Danmark og uanset varigheden af arbejdsopholdet i det andet land. Reglen gælder også for offentligt ansatte, der vælger at flytte til et andet medlemsland for derfra at arbejde for en offentlig myndighed i et medlemsland.

3.3.3. Udsendelse til midlertidigt arbejde i et andet medlemsland

Personer, der er socialt sikret i et medlemsland, og som udsendes til at udføre midlertidigt arbejde i et andet medlemsland, bevarer deres sociale sikring i det land, de udsendes fra (sikringslandet). Det betyder, at de ikke har ret til sociale sikringsydelse i det land, de udsendes til, og at arbejdsgiveren ikke skal betale bidrag til dette lands sociale sikringsordninger. Den udsendte arbejdstager har dog ret til læge- og hospitalsbehandling, som om han eller hun var sikret i det land, han eller hun udsendes til, men for sikringslandets regning. Udsendelsen skal godkendes af den relevante myndighed for lovvalg i udsenderlandet. Det sker ved påtegning på en attest A1, som sendes i kopi/elektronisk til den relevante myndighed i det land, hvortil den pågældende udsendes.

Eksempel:

En arbejdstager, der udsendes af en virksomhed i Polen for at udføre midlertidigt arbejde i Danmark, forbliver socialsikret i Polen. Hvis arbejdstageren kommer ud for en arbejdsulykke under arbejdet i Danmark, skal tilskadekomnes ret til erstatning afgøres af en polsk myndighed efter polske regler. Tilskade-

dekomne har ikke ret til erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Derimod har tilskadekomne ret til læge- og hospitalsbehandling, som om tilskadekomne var socialsikret i Danmark, men for polsk regning.

3.3.4. Vikarbureauer m.v.

Personer, der er stillet til rådighed af vikarbureauer eller lignende, kan anses som midlertidigt udsendte arbejdstagere, som bevarer deres socialsikring i udsenderlandet, hvis virksomheden har forretningsmæssige aktiviteter i væsentligt omfang i udsenderlandet. Hvis dette krav ikke er opfyldt, gælder hovedreglen om sikring i arbejdslandet.

Eksempel:

En person fra Polen anvises af et polsk vikarbureau til en dansk virksomhed. Vikarbureauets aktiviteter består udelukkende i at anvise arbejdskraft til danske virksomheder. Der er ikke tale om udsendelse til midlertidigt arbejde for vikarbureauet, men om anvisning af arbejde i Danmark. Da pågældende har lønnet beskæftigelse hos en dansk arbejdsgiver i Danmark, er pågældende socialsikret – og dermed også arbejdsskadesikret - i Danmark. Den danske arbejdsgiver skal tegne forsikring for arbejdsulykker og foretage tilmelding til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for pågældende.

Kapitel 4. Ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme – hvilke ydelser har tilskadekomne ret til?

4.1. Retten til naturalydelser og refusion mellem myndighederne

En arbejdstager, der i medfør af lovvalgsreglerne er socialsikret i et medlemsland, og som rammes af en arbejdsskade, har efter forordningens artikel 36 ret til naturalydelser (sygebehandling m.v.) i et andet medlemsland, hvor arbejdstageren opholder sig eller bor, efter de regler, der gælder i opholds- eller bopælslandet, som om arbejdstageren var arbejdsskadeforsikret i dette land. Begrebet naturalydelser er defineret i forordningens artikel 1, og omfatter også kontantydelse, der tilkendes som kompensation for udgifter til naturalydelser, som fx udgifter til tandbehandling.

Artikel 36 henviser til artiklerne 17-20 om ydelser ved sygdom. Se herom Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 9319 af 14. juli 2010 om koordinering af sundhedsydelser og visse sociale ydelser for borgere, der rejser mellem EU-landene.

Det er lovgivningen i opholds- eller bopælsstaten, der afgør, hvad den tilskadekomne har ret til, og ikke lovgivningen i sikringslandet. Der kan derfor blive tale om ydelser i større eller mindre omfang eller om andre ydelser end de, som gives efter lovgivningen i sikringslandet. For eksempel yder den tyske arbejdsskadesikring dækning af udgifter til ombygning til invalidebolig og invalidebil.

Da arbejdstageren er socialsikret i ét land (sikringslandet), men modtager sygebehandlingen som naturalydelse i et andet medlemsland (opholds- eller bopælslandet), bliver sikringslandets forpligtigelse overfor tilskadekomne konverteret til en betalingsforpligtigelse over for opholds- eller bopælslandet, som har givet den tilskadekomne naturalydelser. Det vil sige, at de relevante myndigheder i sikringslandet skal refundere de udgifter, som opholds- eller bopælslandet har haft til naturalydelser.

Forordningen ændrer ikke ved forholdet mellem det danske sundhedsvæsens forpligtelser efter sundhedsloven og den danske arbejdsskadesikrings forpligtelser efter arbejdsskadesikringsloven. Arbejdsskadesikringens (forsikringsselskabets, Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings eller en selvforsikret enheds) forpligtelse til at betale i disse situationer bestemmes af § 15 i lov om arbejdsskadesikring og den praksis, der er udviklet efter denne regel i danske arbejdsskadesager.

Ifølge arbejdsskadesikringslovens § 15, stk. 1, kan der ydes erstatning for udgifter til sygebehandling eller optræning under sagens behandling, hvis det er nødvendigt for at opnå bedst mulig helbredelse, når udgifterne ikke kan afholdes efter sundhedsloven eller som led i behandlingen på offentligt sygehus.

Ifølge arbejdsskadesikringslovens § 15, stk. 2, kan udgifter til anskaffelse af proteser, briller og lignende hjælpemidler samt kørestole betales, når det er nødvendigt for at sikre sygebehandlingens eller genoptræningens resultater, for at formindske skadens følger eller for nøjere at kunne bestemme omfanget af erhvervsevnetabet og graden af varigt mén.

Eksempel:

En arbejdstager, der bor i Tyskland og er socialsikret i Danmark, fordi han er ansat til arbejde i Danmark for en dansk arbejdsgiver, bliver forbrændt ved en ulykke på sit arbejde i Danmark. Han bliver behandlet med hud- og hårtransplantation og får af den tyske arbejdsskademyndighed tilkendt en kørestol og en invalidebil samt ombygning af lejlighed til invalidebolig i Tyskland, hvor han bor. Den danske stat er forpligtet til at yde refusion til de tyske myndigheder, for de naturalydelser, som tilskadekomne har fået på grund af sin arbejdsskade. Den danske arbejdsskadesikring (forsikringsselskabet) skal yde erstatning til tilskadekomne for eventuelle egenudgifter til behandlingen efter arbejdsskadesikringslovens § 15, stk. 1, samt refusion for udgifter til kørestol efter § 15, stk. 2. De øvrige udgifter refunderes af den danske myndighed, som dækker sygebehandlingsudgifter, det vil sige Patientombuddet.

Hvis tilskadekomne har betalt for sygebehandling i et medlemsland, for eksempel fordi tilskadekomne under et midlertidigt ophold ikke har medbragt relevant dokumentation for sin sygeforsikring, kan tilskadekomne efter hjemkomsten søge om refusion fra myndigheden i opholdslandet for de afholdte udgifter. Refusionen skal sikre, at den tilskadekomne ikke betaler mere for behandlingen, end sikrede i opholdslandet.

Eksempel:

En arbejdstager, der er socialsikret i Danmark bliver midlertidigt udsendt til at udføre en opgave i Tyskland. Han kommer til skade i Tyskland og må betale for behandlingen på skadestuen, fordi han ikke har medbragt relevant dokumentation for sin sygesikring. Tilskadekomne kan få refusion fra sygesikringen for de afholdte udgifter efter hjemkomst til Danmark. Hvis der efter tyske regler er egenbetaling kan tilskadekomne få erstatning fra arbejdsskadesikringen.

4.2. Udgifter ved transport

Hvis en arbejdstager, der er sikret i Danmark, kommer til skade under arbejde i et andet EU-land og skaden har medført udgifter til særlig hjemtransport, kan udgifterne erstattes efter arbejdsskadesikringslovens § 15 som en såkaldt accessorisk udgift. Krav om betaling for transportudgifter behandles som udgangspunkt af det forsikringsselskab, hvori arbejdsgiveren har tegnet forsikring for arbejdsulykker.

Eksempel:

En person, der er udsendt af en virksomhed i Danmark til midlertidigt arbejde i Tyskland, kommer til skade ved en arbejdsulykke. Tilskadekomne fragtes med ambulance fra arbejdsstedet til nærmeste hospital i Tyskland. Udgifterne til ambulancetransporten og sygehusbehandlingen i Tyskland er en naturalydelse, som Tyskland kan kræve refunderet af den danske stat (sikringslandet). Efter akut behandling skal tilskadekomne imidlertid tilbage til sit bopælsland Danmark, hvor han skal modtage yderligere behandling efter følgerne af sin arbejdsskade. Tilskadekomne skal på grund af skadens følger fragtes med særlig sygetransport. Da forsikringsselskabet ifølge praksis efter arbejdsskadesikringslovens § 15 pålægges at betale for hjemtransport fra udlandet under disse omstændigheder, skal udgiften til hjemtransporten

betales af forsikringsselskabet. Der er derimod ikke hjemmel i arbejdsskadesikringsloven til at pålægge forsikringsselskabet at betale for ambulancetransporten fra ulykkesstedet til hospitalet i Tyskland, da den danske lovgivning om arbejdsskade ikke indeholder bestemmelser om, at forsikringsselskaberne betaler for ambulancetransport fra ulykkesstedet til hospitalet.

I den danske arbejdsskadesikringslov er der ikke hjemmel til at pålægge forsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring at betale for hjemtransport af en person, der har mistet livet som følge af en arbejdsskade.

4.3. Ydelser i anledning af en erhvervssygdom, når den tilskadekomne person har været udsat for samme risiko i flere medlemslande

Når en erhvervssygdom skyldes skadevoldende arbejde i flere medlemslande, behandles sagen efter lovgivningen i det medlemsland, hvor tilskadekomne senest har arbejdet med sådant arbejde. Ved afgørelsen herom skal alle forudgående perioder med relevant skadevoldende arbejde i andre lande medregnes.

Sagen skal startes af den relevante myndighed i det sidste land, hvori tilskadekomne har været udsat for en påvirkning som efter sin art kunne være årsag til lidelsen. Myndigheden i det sidste land kan ikke afvise tilfældet med den begrundelse, at udsættelsen for skadevoldende påvirkninger i dette land ikke i sig selv er tilstrækkeligt til anerkendelse efter landets lovgivning.

Såfremt sygdommen ikke kan anerkendes som en arbejdsskade efter lovgivningen i det land, hvor tilskadekomne senest har været udsat for skadevoldende påvirkninger, selvom alle forudgående perioder med relevant udsættelse medregnes, skal myndigheden træffe afgørelse herom og videresende sagens akter til det land, hvor tilskadekomne senest forud herfor har været udsat for skadevoldende påvirkninger. Den relevante myndighed i dette land skal ved bedømmelsen af sagen efter landets lovgivning tage hensyn også til de senere skadevoldende påvirkninger, der har fundet sted i det land, der har videresendt sagen.

Ved videresendelse af sagsakter skal lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger overholdes. Det vil sige, at tilskadekomnes samtykke skal indhentes.

Eksempel:

En slagteriarbejder, som de seneste 4 måneder har arbejdet som slagteriarbejder i Danmark, får konstateret en lænderygsygdom. Tilskadekomne har tidligere arbejdet 10 år i England som slagteriarbejder og 8 år i Tyskland. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal ved bedømmelsen af tilfældet i forhold til erhvervssygdomsfortegnelsen sammenlægge de tidligere arbejdsperioder i Tyskland og England med arbejdsperioden i Danmark. Hvis de sammenlagte påvirkninger opfylder kriterierne for at få anerkendt sygdommen som en erhvervssygdom, er tilskadekomne berettiget til ydelser efter arbejdsskadesikringsloven.

4.4. Forværring af erhvervssygdom

Hvis tilskadekomne har fået erstatning fra et medlemsland A for en erhvervssygdom, der er opstået som følge af arbejde i medlemsland A, og derefter har et arbejde i et andet medlemsland B, som forværrer sygdommen, så skal tilskadekomne have erstatning for forværringen efter loven i landet B.

Beregningsmetoden består i, at arbejdsskadesikringen i landet B beregner, hvad den sygdomsramte er berettiget til i erstatning totalt set, det vil sige inklusive forværringen. Derefter foretages en teoretisk beregning efter reglerne i landet B af erstatningen før forværringen, som om den pågældende havde været omfattet af arbejdsskadesikringen i B før forværringen. Differencen mellem de beregnede beløb udbetales til den sygdomsramte.

Kapitel 5. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings opgaver efter forordningerne.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er det som efter forordningen kaldes *den kompetente institution* for arbejdstagere, der er arbejdsskadesikret i Danmark. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er tillige bopæls- og opholdsstedets institution for personer, der er arbejdsskadesikret i et andet medlemsland.

5.1. Kompetente institution

Som kompetent institution er det Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings opgave at behandle anmeldelser om arbejdsskader, overgået statsborgere fra andre medlemslande, som er arbejdsskadesikret i Danmark. Endvidere skal Arbejdsmarkedets Erhvervssikring udstede attestation for tilskadekomnes ret til naturalydelser ved arbejdsskade og modtage og behandle krav om refusion og erstatning for udgifter til naturalydelser, som er ydet en dansk sikret tilskadekomnen i et andet medlemsland.

5.1.1. Anmeldelse og sagsbehandling

Arbejdsgiveren skal anmelde ulykker, der sker uden for Danmarks grænser, til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring under forudsætning af, at dansk lovgivning finder anvendelse. EU-reglerne ændrer ikke ved de danske regler på dette område. Når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har modtaget anmeldelse om konkrete skadetilfælde, skal der først tages stilling til, om arbejdstageren er omfattet af lovgivningen i Danmark eller af lovgivningen i et andet medlemsland i medfør af lovvalgsreglerne.

Hvis der ikke foreligger relevant dokumentation for, at arbejdstageren var omfattet af dansk socialsikring på skadestidspunktet, skal Arbejdsmarkedets Erhvervssikring indhente oplysninger om ansættelsesforholdet og træffes afgørelse om lovvalg, eventuelt efter høring af Udbetaling Danmark. Sagsbehandlingen sker i samarbejde med institutionen i opholds- eller bopælslandet, som assisterer med at indhente de nødvendige oplysninger og lægelige undersøgelser.

5.1.2. Attestation for ret til naturalydelser

En tilskadekomnen, som er arbejdsskadesikret i Danmark, men som bor eller opholder sig i et andet medlemsland, har ret til naturalydelser ved arbejdsskade, som om tilskadekomne var arbejdsskadesikret i bopæls- eller opholdslandet. Arbejdsskademyndigheden i bopæls- eller opholdslandet kan forlange en attest for denne ret fra den kompetente institution.

De udgifter til sygebehandling og andre naturalydelser, som myndigheden i opholds- eller bopælslandet har ydet en tilskadekomnen, der er arbejdsskadesikret i Danmark, kan kræves refunderet fra den eller de kompetente institutioner i Danmark, med mindre der er indgået en aftale med det andet land om afkald på refusion, hvilket bl.a. gælder for de nordiske lande i medfør af nordisk konvention om social sikring. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring modtager og behandler som kontaktorgan krav om refusion for naturalydelser ved arbejdsskade. Udgifterne opgøres på en særlig attest (E 125/DA010) med tilhørende regningsbilag.

De udgifter til sygebehandling og andre naturalydelser, som en tilskadekomnen, der er sikret i Danmark, har haft i et andet medlemsland som følge af regler om egenbetaling i det andet medlemsland, kan erstattes efter § 15 i lov om arbejdsskadesikring. Det kræves efter praksis, at tilskadekomne indsender originale, kvitterede regninger til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

5.2. Bopæls- og opholdsstedets institution

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring yder administrativ bistand til tilskadekomne arbejdstagere med bopæl i Danmark og til de kompetente institutioner i andre medlemslande med hensyn til at indhente lægelige oplysninger m.v. samt at betale udgifter til sygebehandling og andre naturalydelser efter § 15 i lov om

arbejdsskadesikring til tilskadekomne, der bor eller opholder sig i Danmark, men er arbejdsskadesikret i et andet medlemsland.

5.2.1. Administrativ bistand

En arbejdstager, der har bopæl eller ophold her i landet, men er omfattet af arbejdsskadesikringen i et andet medlemsland, har ret til bistand fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til at rejse krav om kontantydelse fra den kompetente institution i sikringslandet.

Eksempel:

En EU-statsborger med bopæl i Danmark har været udsat for en arbejdsskade under arbejde i et andet medlemsland, hvor pågældende er arbejdsskadesikret. Pågældende retter henvendelse til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på assistance til at rejse en erstatningssag i det andet land. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring formidler kontakten, indhenter og oversender de nødvendige dokumenter til den kompetente institution i sikringslandet.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal bistå den kompetente institution i et andet medlemsland med nødvendige læge- og kontrolundersøgelser til brug for afgørelser om ydelser fra arbejdsskadesikringen i sikringslandet. Erklæringen sendes i original til den myndighed, der har rekvireret erklæringen. Erklæringen og dokumenter må ikke afvises, blot fordi de er affattet på et andet medlemslands sprog. Udgifter i anledning af lægelige undersøgelser m.v. kan kræves refunderet af sikringslandet, med mindre der er tale om et land, omfattet af nordisk konvention om social sikring, eller der er indgået en aftale med det andet land om afkald på refusion.

Eksempel:

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring modtager en anmodning fra et medlemsland om at sørge for, at en person, der bor eller opholder sig i Danmark og som er arbejdsskadesikret i det andet medlemsland, bliver undersøgt ved en speciallæge til brug for en afgørelse om ydelser fra arbejdsskadesikringen. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring sætter undersøgelsen i værk på samme måde, som hvis det drejede sig om en sag efter arbejdsskadesikringsloven, og sender regningen til den myndighed i det andet medlemsland, der har anmodet om undersøgelsen.

5.2.2. Naturalydelser

En person, der har bopæl eller opholder sig i en anden medlemsstat end sikringslandet, og som rammes af en arbejdsulykke eller pådrager sig en erhvervssygdom, har ret til de "særlige naturalydelser" fra arbejdsskadesikringen i sikringslandet. Ydelserne udredes af bopælsstedets eller opholdsstedets arbejdsskademyndighed efter lovgivningen i dette land, som om den pågældende var forsikret efter denne lovgivning, men for sikringslandets regning, med mindre der er tale om et land, omfattet af nordisk konvention om social sikring, eller der er indgået en aftale med det andet land om afkald på refusion.

Eksempel:

En arbejdstager bor i Danmark og arbejder i Norge. Efter lovvalgsreglerne er pågældende arbejdsskadesikret i Norge. Den pågældende kommer ud for en arbejdsulykke, der medfører en tandskade, og modtager efterfølgende behandling for tandskaden i Danmark. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal træffe afgørelse om, at den tilskadekomne skal stilles som om han/hun var sikret i Danmark efter lov om arbejdsskadesikring. Det betyder, at tilskadekomne skal have erstatning efter lovens § 15 for den andel af udgiften til tandbehandling, som tilskadekomne selv skal betale. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan

ikke kræve refusion fra Norge for erstatningsudgiften, da der i Nordisk Konvention er aftalt generelt afkald på refusion.

Kapitel 6. Procesbeskrivelser

6.1. EESSI – Elektronisk udveksling af informationer inden for social sikkerhed.

Efter forordningen og gennemførelsesforordningen skal dataudveksling mellem de berørte institutioner ske elektronisk. Dataudvekslingen sker i systemet EESSI, som både omfatter »kataloger«, dvs. lister over institutioner i medlemslandene og SED'ere (Strukturerede Elektroniske Dokumenter) og beskrivelser af, hvordan SED'ere udveksles, valideres og lagres m.m. Alle SED'ere sendes og modtages elektronisk via nationale kontaktpunkter, som sender dem videre til den relevante institution. Elektronisk udveksling af SED'ere forventes at kunne ske senest medio 2019. Indtil da benyttes papirversioner af SED'ere via de myndigheder der står opført i EESSI's fortegnelse over de enkelte landes socialsikringsinstitutioner (Master Directory). Master Directory kan findes på denne adresse: http://ec.europa.eu/employment_social/social-security-directory/welcome.seam? langId=da.

6.2. E-blanketter

SED'er - Strukturerede Elektroniske Dokumenter

SED'erne er bygget op på samme måde for alle sektorer med henblik på elektronisk udveksling.

I fremtiden skal alle SED'ere mellem institutionerne i medlemslandene, herunder fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, sendes til andre lande via et nationalt kontaktpunkt.

Alle SED'ere sendes krypteret, bortset fra »konvolut-oplysninger«, dvs. oplysninger om afsender og modtager m.v., der skal benyttes for at identificere, til hvilken kommune etc. et SED skal sendes. De øvrige oplysninger i SED'erne, som vedrører en konkret borger, krypteres. SED'erne er udarbejdet til hver enkelt udveksling af data, dvs. et SED, der rekvirerer oplysninger, besvares ved et andet SED. Et elektronisk system kan opbygges, så det genbruger data fra det første SED i det, der indeholder svaret.

Papir-SED'ere

I overgangstiden den 1. maj 2010 – ultimo 2018, dvs. fra de nye regler finder anvendelse, til EESSI er indført fuldt ud i alle medlemslande, skal papir-SED'ere benyttes og sendes med almindelig post mellem institutionerne.

Personbårne dokumenter (PD)

På arbejdsskadesikringens område finder to »portable documents« anvendelse, nemlig A1 om lovvalg og DA1 om ret til naturalydelser ved arbejdsskade.

Arbejdsskadestyrelsen, den 28. juni 2016

JESPER HARTVIG PEDERSEN

/ Helle Klostergaard